

Ženy v buddhismu

Dr. Irena Wagnerová

Potenciál žen pro uskutečnění probuzení

- Žena má stejný potenciál realizovat úplné probuzení jako muž. Často muže dokonce předčí. Například v Barmě mívají výbornou meditaci hlavně mladé ženy. Ostatně i u samathových meditací to bývají často ženy, protože jsou zpravidla klidnější a jednájí spíše eticky, ačkoliv to není pravidlo.
- U žen jsou největšími překážkami plného osvícení lpění na tělesnosti, to, že jsou často vnímány jako objekty smyslové touhy, čemuž se nedokáží bránit a často se tomu neumí bránit a pak je překážkou neovladatelný soucit.
- V současné době lze říci společně s dalajlámou, že v tom posledním životě je jedno, zda-li jste muž nebo žena. V okamžiku osvícení rozdíly zanikají. Vášně v něm společně s nevědomostí vyvane a zaniká – utichá.
- Ideální pro probuzení je život jednoduchý, bez rodiny a v celibátu, dobrovolně přijatém, anebo se skromným a hodným partnerem. Dobrovolná skromnost. Práci je vhodné omezit na získání skromných životních potřeb.

Historický Buddha a postavení ženy v jeho době

Žena jako méněcenná, služka, majetek; Sati;

- Buddha jako první prohlásil její rovnoprávnost a stejnou schopnost dosáhnout plného osvícení jako muži – to bylo v té době zcela revoluční.
- Ženská sangha vznikla pět let po mužské a Buddha se velice zdráhal ji založit;
- Přemluvil ho Ánanda a první mniškou bylo jeho teta, která ho vychovala, Pajapati Gotami. Při ordinaci dostala meditační předmět a brzy dosáhla probuzení – realizovala stav, kde vše ustává - Nibbánu. Spolu s ní ordinovalo 500 mnišek. Žila 120 let a po její parinibbáně nastalo mnoho zázraků;
- Bylo mnoho mnišek, které dosáhly probuzení;
- Pocházely z různých vrstev společnosti;
- Mnišky dodržovaly pravidla, bylo jich více, než u mužů – asi 337;
- Známá jména jsou například Chandala – dívka z nižší kasty, Subha – probuzená mniška – arahatta, která odolává touze laického muže, matka Sumangaly, která je pohlcena štěstím, když opustí svého muže, Kisagotami (mrtvé dítě a hořčičné semínko), Kundala Kesa, Alavika, Soma, Uttama – probuzení osmý dne meditace, Vimala – bývalá prostitutka, Chanda, bývalá žebračka, Anopama – dcera milionáře, obě dosáhly arahatství, Patacara, která k arahatství dovedla svých 30 žáků atd.
- Stejně jako v mužském řádu byly čelní žáci Sariputta a Mahamogallána, v ženském to byly Khema a Uppalavanna.
- ženská theravádová ordinovaná sangha zanikla asi v pátém století. Zenová ženská linie se zachovala dodnes – Wu Yin na Tchajwanu.
- Therigatha – verše mnišek (součást Sutta Pitakka, Khudaka Nikaya).

Významné buddhistické učitelky dnešní doby

Thajsko, Barma, Srí Lanka, Tchajwan – dochovalá mahajánová, zenová linie. Proto Wu – Yin ordinuje i mnišky vadžrajány i theravády. Jinak většinou 8 či 10 pravidel.

Ayya Khema (1979 ordinovala na Sri Lance, v Austrálii založila u Sydney Wat Buddha Dhamma a v roce 1989 založila v Německu Buddha-Haus, který duchovně vedla do své smrti v roce 1997), Wu-Yin, Phema Chodron, Khandro Rinpoche, ale i Míla Tomášová. AiyaNani, Agganyani.
